

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' פנחס י"ב תמוז תשע"א

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 410

פצצים יקרים

פנחס בן אלעזר וגו' (כ"ה, י"א) בברכות (ד) מרזמו אליהו בארבע, שבאליהו היו ד' נשמות נרב אביהוא פנחס ואליהו בצרוף הנשמות הנ"ל באו כולם לתקון.

פנחס וגו' השיב וגו' בתוכם וגו' (כ"ה, י"א) מעשה פנחס בודאי לא היה מחמת כעס רק ראה את בני ישראל בשפל המצב ומתוך אהבת בני ישראל להגביה אותם עשה זאת, וכבש את הסמ"א ע"י הריגו יצר טוב על יצר הרע וכך פעל לדורות.

פנחס בן אלעזר וגו' השיב את חמתי וגו' לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום (כ"ה, י"א-י"ב) נאמר מפורש שפנחס זכה לכהונת עולם מפני שהציל את עם ישראל מכליה. תכלית רצונו של הקב"ה קיומו של עם ישראל, לפעמים שורת הדין נוטה להרוג נשיא בישראל וזוהו לעצור את המגפה ולהציל את בני ישראל ודייקא בזה מתקיים ה' יברך את עמו בשלום.

לכן אמור הנני נותן לו בריתי שלום (כ"ה, י"ב) אפשר לפרש את נתינת ברית שלום בדומה לדברי אור החיים הק' בענין עיר הנדחת על מה שנאמר ונתן לך רחמים ורחמך שלא יחשוש שהריגת החוטאים יוליד מבע האכזריות, כך גם פנחס בקנאו לה' הבטיח לו הקב"ה שיתן לו הכח לבטל ממנו הטבעיות של הקנאות השלילית.

צדור את המדינים וגו' כי צוררים הם לכם בנבליהם וגו' (כ"ה, י"ז-י"ח) כתוב 'צדור - צוררים' כלשון הוה כמו זכור שמור עליכם לאייב אותם - רש"י ללמדנו שעלינו להיות תמיד בשנאה למדין בלי הפסק כמא"כ אוהבי ה' שנאו רע מיד בהתחלה לשנוא את הרע לא להניח זאת כלל במחשבה וזאת עצה גדול ותקון. (מתוך בית ישראל)

ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם, הוא דתן ואבירם וגו' - ובני קרח לא מתו (כ"ז, ט"א) התורה מרחיבה את הדבור על קרח ועדתו שמתו בהצותם על ה' ומציין גם שבני קרח לא מתו. יש בדברים אלו במוי להזדמנות להזהיר שלא יכשלו בחטאים כבדים מסוג זה. מצד שני רצו להבהיר שגם מי שחטא יכול לחזור בתשובה הלא בני קרח כשחזרו בתשובה לא מתו...

ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קרח במות העדה וגו' (כ"ז, י) המלים 'במות העדה' נראות לכאורה כמויותרות. ונראה לי שהתורה מרמזת כאן שהסיבה למותם של קרח ועדתו היא בגלל שהאחדות שהיתה לכלל ישראל הופרה, ובמות העדה משמעותם בהתבטל האחדות.

ויאמר ה' אל משה עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ וגו' (כ"ז, י"ב) וידבר משה אל ה' לאמר, יפקוד ה' וגו' (כ"ז, ט"ז) כשנאמר למשה שלא יכנס לארץ ביקש כמנין 'ואתחנן' וכאשר שמע מהקב"ה עלה אל הר העברים ביקש 'יפקוד ה' וגו' ולא כלום עוד. כי מקודם היתה גזרה לזאת ביקש משה לבטל את הגזרה אך כאשר שמע בלשון צווי מיד קבל עליו צווי השי"ת במסירות נפש באהבה ושמחה לעשות רצון קונו ולאסוף נפשו לה'.

יפקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר וגו' (כ"ז, ט"ז) מרע"ה בחייו קישר את בני ישראל להשי"ת ואף שלפעמים נפלו ע"י חטא העמידם חזרה למקומם ולכך לא רצה להפטר מעוה"ז, אבל כשראה שנגזר גזירה ביקש יפקוד ה' כעין ותפקדו בדבר ישועה ורחמים שיהיה לו הכח להשיב את בני ישראל לאביהם שבשמים. (בית ישראל) אם תחלצו לפני ה' למלחמה (ל"ב, כ) באוה"ח הק' דקדק למה אמר לפני ה' וע"ש מה שפירש וי"ל דהנה בני גד ובני ראובן אמרו למשה ואנחנו נחלץ לפני בני ישראל ופרש"י בראשי גייסות לפי שגבורים היו אמר להם משה לא כי אלא תחלצו לפני ה' כלומר שלא תבטחו בזרועכם אלא תשימו בטחונכם בה' וכך תחלצו למלחמה. (עקבי אהרן)

410 האשק שיחת הרא"ש זיע"א תשס"ה באב תשל"א ה'בא ל'צפ"ס ע"י א.א.

סיבות - "וסכות את כפי וראית את אחוריי". זוהי התכלית של הבריאה שכל אחד יהיה בסיבות.

ובכדי שאנו נצא כל אחד מהכאבים שלו, אנו צריכים להרגיש היום בלילה את הכאבים של גלות השכינה מעת חורבן בית המקדש, שעל זה נאמר "שאוג ישאג על נווהו" - הרבש"ע בוכה על נווהו שהוא עזב אותו בגלל כל החטאים של ישראל. ריבוי החטאים שלהם גרמו שהוא לא יוכל לגור אתם בבית המקדש, ולכן הוא עשה שבית המקדש ישרף היום, והיה בוער והולך עד העשירי באב לפנות ערב. מאז הוא התרחק מאיתנו והוא בוכה וצועק על בית המקדש שלו. אולם העיקר בזה הוא, בזמן שבית המקדש היה קיים היו היהודים מקריבים קרבנות שהיו לריח ניחוח לה', וכשנחרב בית המקדש במקום הקרבנות נהרגו סביב למזבח קרבנות של צדיקים, ועל זה הקב"ה בוכה ושאוג ישאג על נווהו, על הצדיקים שנהרגו ולא על הבית שנחרב, והוא מצפה מאיתנו שכבר נעשה תשובה.

אנו צריכים לבקש מהרבש"ע "החזירנו בתשובה שלימה לפניך". שכבר ירחם עלינו ויעורר את ליבנו, ויביא אותנו לכך שלא נצטרך לאכל נהמא דכיסופא.

פירוש הדבר הוא: כשאדם חי בטבע שלו, מטבעו יש לו אינטרס שהוא יהיה גדול בעיני עצמו, וכל פעולה שהוא עושה כולם ירגישו בו שהוא אדם גדול, ויהיו משיחין אודותיו. ומתוך שהקב"ה מרחם עליו, הוא נותן לו מכה לעוררו שלא יעשה את תורתו קרדום

אולם בינתיים אנו עוד יושבים בלילה הזה על הארץ ובוכים על חורבן בית ראשון ובית שני, ועד היום כלל ישראל מאד כאוב. למרבה הצער יש היום יסורים לכל אחד, אינני זוכר כזה זמן של יסורים כמו בתקופה הזאת, שהשי"ת ירחם עלינו וישלח ישועה אמיתית לכלל ולפרט. אבל לכאבים הללו יש מטרה ותכלית, ועל כן הם הולכים ומתגברים כל הזמן, אולם האדם מבולבל ואינו שם לב, ועל כן הרבש"ע מוריד את עצמו יותר ויותר נמוך ומתגלה לכלל ולפרט בסיבות שלהם.

בעולם הזה כל אחד זקוק לסיבות, וכל אחד צריך לפחד על עצמו שבלי שישלחו לו סיבות מן השמים הוא לא יוכל לעשות כלום. כי האדם הוא בחינת דומם, לך דומיה תהילה. כי אם אני רוצה אותך, "לך" - דומיה היא התהילה. דום לה' והתחולל לו. אפילו דוד המלך כאשר הגיע לשיא המדריגות היה סבור שהרג את יצרו והוא חי עם הרבש"ע, וממילא הוא מציאות הקדושה כמו שהרבש"ע הוא מציאות, ועל כן אמר לפני השי"ת "בחנני ה' ונסני צרפה כליותיי ולבי" כי אני חי אתך. אולם הרבש"ע הראה לו שבלי סיבה אי אפשר לבוא למציאות ה', רק הסיבה מביאה את האדם להכיר שמציאות הקדושה היא המציאות שלו, כי כשהוא חי בסיבה הוא רואה שהוא לא מציאות רק הרבש"ע, ובזה הוא מפרסם את המציאות של הרבש"ע. אך ללא סיבה א"א לבוא למציאות השי"ת. כי לא יראני אדם וחי. אפילו משה רבינו כשהגיע למדריגות הגבוהות ביותר שאמר "הראני נא את כבודך", נאמר לו "ופני לא יראו" רק ע"י

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך נעמ' קודם

410

מפורסם, בבחינת "מלא כל הארץ כבודו". הכל רק רחמים. ואז האדם אינו מציאות שהוא מקבל נהמא דכיסופא, להיפך באמצעותו הרבש"ע נהיה מפורסם בעולם הזה והוא זן את עצמו. כי אז ממילא נהיה ה' אחד - אחר שהוא ביטל את עצמו הרי הוא מהבחינה של "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו" - ביום ההוא ה' אחד ושמו אחד.

ועל כן צריך לבקש מהשי"ת שנוכה שלא נחיה באינטרסים שלנו ולא נאכל נהמא דכיסופא. כי הרבש"ע נותן לכל, וזה שבחר לחיות בעולם שלו ולא בעולם של הרבש"ע הוא מקבל נהמא דכיסופא, אולם התכלית של הבריאה שהאדם יבטל את עצמו עד שלא יקבל נהמא דכיסופא, הוא יהיה כאין ואפס שאין לו קיום כלל, וממילא כל פעולה שהוא עושה זה הכל הרחמים שפועלים באמצעותו, שזה בחינת "מלא כל הארץ כבודו". ועל כן צריך האדם לבקש שלא יחיה באינטרס שלו. ושתמיד יהיה מונח בפחד מהסכנה התמידית שהתורה לא תביא אותו לגדלות ושלא יצא ממנו חילול ה', שהוא יפקיר את עצמו לגמרי להפקרות של הרבש"ע ולא להפקרות של גאווה או יאוש ח"ו.

וזו היא תכלית העבודה שלא נחיה באינטרסים, לא מה שאנו רוצים להשיג מעצמנו, ולא מה שרוצים להשיג מהחבר, מה שנדמה לנו שאפשר להשיג אצלו ולהוציא ממנו דברים טובים ובעבור זה מתחברים אליו. זה לא אינטרס של "איש את רעהו יעזרו

לחפור בה. דאשתמש בתגא חלף. אך במקומם שיתעורר מזה להבין מה הוא היסוד שלו, ומזה יגיע לדביקות הבורא, וירגיש את הצער שהוא מצער את הרבש"ע, הוא נופל בתוך הצער שלו, ובגלל זה הוא סובל את כאבי המסכנות הנוראים, והוא מחפש לתרץ את הנפילות שלו בכל התירוצים בכדי שכולם ירחמו עליו. במצב הזה כשהאדם חי במציאות שלו ומחפש כבוד לעצמו הוא לא קשור עם הרבש"ע, ועם זאת הרבש"ע - שרחמיו על כל מעשיו והוא זן ומפרנס לכל - נותן לו לאכל ולנשום, למרות שהוא לוקח לעצמו את הכבוד של השי"ת, וזה הוא נהמא דכיסופא. שלמרות שהוא מרד ולקח לעצמו את כבוד ה', ה"ברוך מרחם על הבריות" מחיה אותו וזן אותו מצד רחמנות. אולם אם האדם מבטל עצמו לגמרי כמדבר שממה ואין לו כל קיום מעצמו, ומבשרי - ממה שאני קיים - אחזה אלוקה, המקיים ומחיה אותי. וכשהוא עובד ועושה הוא לא מרגיש כלל שפעל מה, הרבש"ע הוא הפועל ועושה, ורק מעביר את העבודה דרך צינור האדם בכדי לתת לו את האפשרות להיות בבחינת "בהמות הייתי עמך". ואז גם כאשר הוא נותן לו טוב בעולם הזה אין זה נהמא דכיסופא, כי היות שאין לו קיום והוא לא מציאות הוא לא מקבל נהמא דכיסופא, כשהאדם אין לו קיום והוא בטל ומבוטל הרבש"ע כביכול זן את עצמו. כמו שהוא מקיים את עצמו בעולמו שלו בלי בחירה, כך הוא זן את עצמו בעולם הבחירה, כי מאחר שהוא אינו מציאות בעולם הזה - הקב"ה נהיה

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

410 -

ולאחיו יאמר חזק" כי אם "איש את רעהו חיים בלעוו". התכלית היא שנוכה להפגש יחד איש עם רעהו, ולא עם האינטרס שאני רוצה להפיק ממנו.

לחבר יש כח גדול למשוך את האדם מן הייאוש והמסכנות שלו ולהכניס בו תשוקה חזקה להתחבר אליו, כי התענוג שיש לו מן החבר ההוא מוציא אותו מהכאבים של המסכנות. גם מי ששקוע במסכנות וחושב שכולם מרחמים עליו, מסוגל לשכוח מהכל ולרוץ אחרי החבר, מכיון שהתענוג שיש לו מן החבר הזה יותר חזק מתענוג המסכנות שבשבילו הוא מוכן לסבול את כל יסורי המסכנות. אולם גם ידידות זו היא אינטרס. הוא נדבק בו בגלל שהוא סבור שיוכל להפיק ממנו תועלת. בין אם רוצה להוציא ממנו משהו מסוים, או שנדמה לו שהוא אדם חשוב וע"י שיתחבר אליו גם הוא יהיה חשוב, הוא ירדוף אחריו רק כל עוד שיצפה להפיק ממנו הנאה ולא יותר, ולא ירדוף אחריו בשביל להשיג את קודשא בריך הוא.

הרי הרבש"ע נתן בו את האינטרס הזה של

החבר לא בשביל שיוציא ממנו את הדבר שמעניין אותו, או שירגיש את עצמו חשוב בזכותו. בעולם הזה אין כל גדולה. אחד חשוב יש בעולם ואחריו צריכים כולם לרדוף. האינטרס הזה הוא סיבה מאת ה' בכדי לשבר את האוון איך אנחנו צריכים לרדוף אחריו. כאשר אנו שרויים בכאב מסכנות וייאוש, הוא נותן אינטרס חזק לרדוף אחר החבר בשביל להרגיש אצלו חשוב או בשביל להוציא ממנו משהו והכח הזה כ"כ חזק שהוא שוכח את האינטרס של עצמו, ורודף אחריו כל זמן שחושב שיפיק ממנו תועלת. אך הקב"ה לא נתן את החבר לשם הפקת תועלת, זה רק דמיון, הוא רוצה להראות לו דוגמא, כמו שאתה יוצא מהיאוש והגאווה שלך, בשביל לרדוף אחרי החבר ושוכח מהמציאות שלך ורודף אחריו שנים רבות בגלל שאתה רוצה לקבל ממנו משהו, כך תצא מהאינטרס של יאוש וגאווה - שזה הכל רק דמיון - ותרדוף אחרי כמו שאתה רודף אחרי הדמיון של גאווה ויאוש זה עומת זה.

המשך יבוא אי"ה

שהשמחה במעונם

הר"ר יעקב עמית ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות

משפ' כהן להכנס הנכד לעול המצוות

הר"ר אבינעם כהן ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר גדליה סגל ומשפ' לנישואי הנכדה

הר"ר ישראל מאיר סגל ומשפ' לנישואי הבת

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' שני 3
02 - 5829688 ☎
פקס: 02 - 5325477
ח.ד. 5080
ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

